

Alkotmánybíróság

Fővárosi Törvényszék útján
Budapest
Tölgyfa utca 1-3.
H-1027
Magyarország / Hungary

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉKI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKADÖRTÉI REGIONÁLIS KOLLÉGIUM 8.	
Ügyszám: IV/1070-0/2019		FÖLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON	
Érkezett: 2019 JÚN 21.		Érkezett: 2019 MÁJ 28.	
Példány: 1-1	Kezelőiroda:	PÉLDÁNY: 1 vt bor	
Melléklet: 7+7+6 db		MELLÉKLET: 1-6 KÖZTÖR: -	
		FÖLAJSTROMSZÁM: 700231/18	
		UTÓIRATON:	

Tárgy: Alkotmányjogi panasz (az Alkotmánybíróság [H-1015 Budapest, Donáti utca 35-45.] részére a Fővárosi Törvényszék [H-1027 Budapest, Tölgyfa utca 1-3.], mint elsőfokú bíróság útján benyújtva) a Kúria versenyjogi ügyben hozott Kf.VI.37.650/2018/5. sz. ítélete ellen

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, az [redacted] a továbbiakban: „Indítványozó”) nevében a következő

alkotmányjogi panaszt

(a továbbiakban: „Alkotmányjogi Panasz”) terjesztjük a tisztelt Alkotmánybíróság elé.

Kérelmünk

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a jelen Alkotmányjogi Panaszban részletesen kifejtett jogi indokaink alapján a Kúria Kf.VI.37.650/2018/5. számon hozott közbenső ítéletét², mint alaptörvény-ellenes bírói döntést megsemmisíteni szíveskedjék.

1 Előzetes nyilatkozataink

1.1 Kérelmünk anyagi jogi jogalapja

Kérelmünk anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének a XXVIII. cikk (7) bekezdése (jogorvoslathoz való jog).

1.2 Kérelmünk eljárásjogi alapja

Kérelmünk eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: „Abtv.”) 27. §-a és 43. § (4) bekezdése, amely alapján az Alkotmánybíróság

¹ Ld. Melléklet-1.: cégkivonat

² Ld. Melléklet-2.: Kúria ítélete

- 2.1.3 A GVH Versenytanácsa határozatában³ megállapította, hogy az Indítványozó szolgáltatásával kapcsolatban 2016. február 1-jétől tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat valósult meg azzal, hogy egyes kommunikációs eszközökön a fogyasztók törvényes jogai (12 hónapos szavatossági jog és jogi eredetgarancia) olyanként jelentek meg, mintha azok az Indítványozó ajánlatának sajátosságai lennének, nem pedig jogszabályból fakadó szolgáltatási kötelezettségek. A versenyfelügyeleti eljárás az [REDACTED] által 2016. február 1. napjától alkalmazott valamennyi azon kereskedelmi kommunikációs eszközre (különösen rádióreklám, honlap, sajtótermékek, szórólapok, plakátok) kiterjedt, amelyen szerepel az gépjármű műszaki állapotára vonatkozó 12 hónap szavatosságra való utalás, illetve a gépjármű legális eredetére vonatkozó jogi garanciára történő hivatkozás.
- 2.1.4 A GVH Versenytanács megállapította továbbá, hogy a fenti magatartásokért a Leányvállalat és – mögöttesen – az Anyavállalat felelőssége is fennáll.
- 2.1.5 A jogsértés megállapítása mellett a Versenytanács 29.700.000 Ft bírságot szabott ki, amely összeg az irányadó törvényi rendelkezések alapján a GVH határozatának kézhezvételétől számított 30 napon belül megfizetendő. A GVH a fenti jogsértés miatt kiszabott bírság kiinduló összegének megállapításakor a jogsértő kereskedelmi kommunikációk költségéből indult ki. Megállapította, hogy egyes megjelenéseknek (honlap, plakátok, egyes szórólapok) nincs ismert költsége, illetve ezen költségtételek becsléssel sem határozhatóak meg egyértelműen, azonban a kiinduló összeget ennek ellenére nem növelte meg, de e tényt figyelembe vette súlyosító körülményként a vizsgált kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége körében. Közepes súlyosító körülményként vette figyelembe azt is, hogy a kereskedelmi gyakorlat hosszabb ideig tartott, illetve a határozat meghozatalakor még tartott a honlapi megjelenés révén, továbbá az alkalmazott reklám jellegére is tekintettel jelentős számú fogyasztót ért el.
- 2.1.6 A GVH rögzítette, hogy az irányadó gyakorlata alapján súlyosító körülmény, ha a jogsértő magatartás a fogyasztók vagy egyébként a célközönség jelentős részét elérhette, mert huzamosabb ideig, az aktív kampányidőszakot meghaladóan is elérhető volt a jogsértő kereskedelmi gyakorlat egy vagy több eleme; a jogsértő gyakorlat közvetlen és célzott volt, így a fogyasztókra, címzettekre a felmerülő esetleges költségeknél jelentősen nagyobb hatást volt képes gyakorolni; a jogsértő kereskedelmi gyakorlat hatása elhúzódott. A jelen esetben a GVH szerint e feltételek fennálltak, hiszen a honlapi tájékoztatás közel két éve elérhető; direkt marketing elemet is tartalmazott a kereskedelmi gyakorlat; az arculati kézikönyv értelmében pedig a vizsgált állítások márkaépítő célzatúak voltak. Kisebb mértékű súlyosító körülményként vette figyelembe a GVH, hogy az Indítványozó magatartása felróható. Kis mértékű enyhítő körülményként értékelte a megfelelési program (compliance scheme) bemutatását. A GVH az ismételt jogsértésre tekintettel az alapösszeget a

³ Ld. Melléklet-3.: Gazdasági Versenyhivatal határozata

100%-hoz képest mintegy harmadával megnövelte, és megállapította, hogy az így kalkulált bírságösszege a nettó árbevételi adatok 10%-a is jelentősen magasabb (ami a bírság maximális összege lehet).

2.2 Az Indítványozó által benyújtott kereset

- 2.2.1 Az Indítványozó bírósági felülvizsgálatot kezdeményezett⁴ a GVH Határozatával szemben.
- 2.2.2 Keresetében elsődlegesen GVH Határozatának megváltoztatását, a jogsértés hiányára tekintettel a bírság mellőzését és az eljárás megszüntetését, másodlagosan az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és szükség esetén az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését, harmadlagosan a határozat megváltoztatását és a kiszabott bírság mérséklését kérte.
- 2.2.3 A hivatkozott kereset részletes jogi indokolást tartalmazott minden elemében, így a versenyfelügyeleti bírság kiszabása körében is.

2.3 A Fővárosi Törvényszék által első fokon hozott ítélet

A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 13.K.700.291/2018/18. sz. ítéletében a Felperesek kereseti kérelmét elutasította⁵.

2.4 Fellebbezés a Fővárosi Törvényszék ítélete ellen a Kúria előtt

A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság ítélete ellen az Indítványozó fellebbezéssel élt a Kúriához⁶.

2.5 A Kúria, mint fellebbviteli bíróság ítélete, ill. a felülvizsgálat lehetőségének hiánya

- 2.5.1 A Kúria a fellebbezést elutasította.
- 2.5.2 A Kúria ítélete ellen az irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében felülvizsgálatnak nincsen helye.
- 2.5.3 A Kúria az ítélethez valódi, részletes indokolást nem fűzött, csupán leszögezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletével mindenben egyetért.
- 2.5.4 A bírság tekintetében a Kúria a következő fő megállapításokat tette.
 - (i) „Mérlegelési jogkörben hozott döntésről akkor beszélünk, ha ugyanazon tényállás mellett többféle jogszerű döntés is hozható. Ilyen az az eset, amikor a jogszabály csupán a döntés kereteit, így a bírság alsó és felső határát adja meg, amely kereten belül a hatóságnak kell a bírság összegét megállapítania. A közigazgatási anyagi jogszabályok általában megjelölik a mérlegelés legfőbb szempontjait, amelyek súlyozásával kell kialakítani magát a döntést. A mérlegelési jogkörben hozott döntés akkor jogszerű, ha a hatóság az egyedi ügy sajátosságait megfelelően, logikusan, a súlyukhoz igazodóan értékeli, indokolásában számot ad a

⁴ Ld. Melléklet-4.: Kereset

⁵ Ld. Melléklet-5.: Fővárosi Törvényszék ítélete

⁶ Ld. Melléklet-6.: Fellebbezés

mérlegelés folyamatáról; mely körülményt, milyen súllyal értékelt, melyet hagyott figyelmen kívül, illetve mindezt milyen okból tette.”⁷

- (ii) „A fentiekből látható, hogy a mérlegelési jogkörben hozott döntés nem pusztán egy egyszerű matematikai műveleten alapul, éppen ezért nem is kérhető számon egy teljesen pontos, egzakt számszaki levezetés. Erre figyelemmel teljesen alaptalanul kifogásolták a felperesek, hogy a határozatból nem tűnik ki az alperes mérlegelése. A bírságkiszabás körében figyelembe vett egyes szempontok értékelését, súlyozását az alperesi határozat bemutatta, ezeket a felperesek ténybelileg nem cáfolták. Iratellenes, okszerűtlen vagy logikátlan mérlegelés hiányában felülmérlegelésnek nincs helye.”⁸
- (iii) „A mérlegelési jogkörben hozott döntés sajátosságából fakad, hogy az egyébként jogszerű határozat nem lesz pusztán attól jogsértő, hogy lehetne – a figyelembe vett szempontok eltérő értékelésével, súlyozásával – egy másik, ugyancsak jogszerű döntést hozni.”⁹

3 A Kúria döntése alaptörvény-ellenességének okai

3.1 Előzetes alkotmányjogi megjegyzéseink

3.1.1 Elöljáróban fontos hangsúlyozni, hogy az Alkotmánybíróság elvárja a rendes bíróságoktól, hogy ítélezésük során az ügy alapjogi aspektusait figyelembe vegyék. Az Alaptörvény 28. cikkének első mondata („[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik”) az állam (a bíróságok) kötelezettségévé tette, hogy az alapjogokat a magánjog alanyai közötti viszonyokban is érvényre juttassa. Emellett természetesen a jogalkotó feladata az Alaptörvényben foglalt jogok érvényesítése a normaalkotási tevékenysége során, de amint a magánjogi jogszabályoknak meg kell felelniük az Alaptörvényben foglaltaknak, úgy a magánjogi jogalanyokra is – közvetett módon – kihat az Alaptörvény normatartalma, a valódi alkotmányjogi panasz intézményén és a rendes bíróságok joggyakorlatán keresztül.

3.1.2 Ezzel a rendes bíróságok ítélkező tevékenysége ténylegesen is alkotmányjogilag kötötté vált és így tevőleges védelmi kötelezettségük keletkezett az alapjogvédelem terén. Az Alaptörvény említett rendelkezése **azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy az elbírálandó ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogi eljárásokban a jogszabályokat.** Amint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz jogintézményével összefüggésében kifejtette: „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény.

⁷ Ld. Kúria ítélete, 48. pont

⁸ Ld. Kúria ítélete, 50. pont

⁹ Ld. Kúria ítélete, 51. pont

*Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes*¹⁰.

- 3.1.3** Mindezek – amint az Alkotmánybíróság már több esetben is hangsúlyozta – nem azt jelentik, hogy a bíróságoknak közvetlenül az Alaptörvény rendelkezéseire kellene alapítaniuk a döntéseiket, hanem azt, hogy az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmezése és a konkrét tényállásra való alkalmazása során figyelemmel kell lenniük a releváns alkotmányossági szempontokra¹¹.

3.2 Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata – Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bek.

- 3.2.1** Az Alkotmánybíróság Alaptörvény hatálybalépését követően is töretlen gyakorlata értelmében a tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”.
- 3.2.2** A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatot a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat ekként foglalta össze: „egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembevételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön”¹²; [...] a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga {3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [11]–[13]}, a tárgyalás igazságosságának biztosítása {36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]}, a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}, a törvény által létrehozott bíróság {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]–[34]} független és pártatlan eljárása {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]}, illetve a perek ésszerű időn belül való befejezése [36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [38]].”¹³

3.3 A jogorvoslathoz való jog az Alkotmánybíróság gyakorlatában (Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés)

- 3.3.1** Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog részét képező jogorvoslathoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát a 14/2018. (IX. 27.) AB határozatban foglalta össze. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése

¹⁰ Ld. 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]; 13/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [30].

¹¹ Ld. 7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33]; 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [20].

¹² Ld. 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]

¹³ Idem.

alanyi jogot keletkeztet a jogorvoslat igénybevételére mindenki számára, aki a döntés folytán jogát vagy jogos érdekét sértve érzi. A jogalkotó a különböző eljárásokra irányadó törvényi szabályozásokban határozza meg az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket és azok igénybevételének a módját¹⁴, azonban a jogorvoslathoz való jog tekintetében az Alkotmánybíróság gyakorlata számos követelményt határozott meg, amelynek meg kell felelnie a jogorvoslati rendszernek. E követelmények vonatkozásában az Alkotmánybíróság gyakorlata az Alkotmány alatt és az Alaptörvény hatálybalépését követően is következetes volt.

- 3.3.2** A jogorvoslat egyik elemeként az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségének biztosítását rögzítette¹⁵, melyhez a közigazgatási döntések vonatkozásában társult a bírói út rendelkezésre állásának követelménye is. További elemként határozta meg az Alkotmánybíróság a jogorvoslati fórum abbéli képességét, hogy a sérelmezett döntést felülvizsgálja, és a sérelem fennállása esetén a döntés megváltoztatása vagy megsemmisítése (hatályon kívül helyezése) révén a sérelmet a döntésre visszaható módon orvosolja. **Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát**¹⁶.
- 3.3.3** A jogorvoslat ténylegességének követelménye, vagyis az, hogy a jogorvoslati fórum képes legyen a jogsérelem orvoslására, **két elemet foglal magában**: egyrészt, hogy a jogorvoslati fórumrendszer igénybevételét nem gátolják-e jogszabályi előírások, másrészt, hogy **milyen a jogorvoslat terjedelme, azaz teljeskörűsége, illetve korlátozottsága**¹⁷. Feltétlen követelmény, hogy az eljáró fórum az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassa és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálja¹⁸. E körben hangsúlyozottan jelen vannak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes bírósági eljárás követelményei.
- 3.3.4** A 7/2013. (III. 1.) AB határozatában az Alkotmánybíróság – korábbi alkotmánybírósági határozatokra hivatkozva – rámutatott arra, hogy a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással **szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő** az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát

¹⁴ Ld. 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95].

¹⁵ Ld. 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16].

¹⁶ Ld. 3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [37], 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16].

¹⁷ Ld. 2/2013. (I. 23.) AB határozat, Indokolás [35], [37]; 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [82].

¹⁸ Ld. 9/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [21]

magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül. **A közigazgatási határozatok törvényessége bírósági ellenőrzésének szabályozásánál alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben elbírálhassa.** A közigazgatási döntési jogkört meghatározó szabálynak megfelelő szempontot vagy mércét kell tartalmaznia, amely alapján a döntés jogszerűségét a bíróság felülvizsgálhatja. **A közigazgatási határozatok törvényességének bírói ellenőrzése tehát alkotmányosan nem korlátozódhat a formális jogszerűség vizsgálatára.** A közigazgatási perben a bíróság nincs a közigazgatási határozatban megállapított tényálláshoz kötve, és **a jogszerűség szempontjából felülbíráhatja a közigazgatási szerv mérlegelését is.** Nem csupán az a jogszabály lehet **alkotmányellenes**, amely kifejezetten kizárja a jogkérdésen túlmenő bírói felülvizsgálatot, vagy annak a közigazgatási mérlegeléssel szemben olyan kevés teret hagy, hogy az ügy megfelelő alkotmányos garanciák közötti érdemi elbírálásáról nem beszélhetünk, hanem az olyan jogszabály is, **amely az igazgatásnak korlátlan mérlegelési jogot adván semmilyen jogszerűségi mércét nem tartalmaz a bírói döntés számára sem**¹⁹.

3.3.5 Az Alkotmánybíróság a 17/2015. (VI. 5.) AB határozatban a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata tekintetében megállapította, hogy a közigazgatási határozatok törvényességének bírói felülvizsgálata alkotmányosan nem korlátozódhat a jogszerűség pusztán formális szempontok szerinti, az eljárási szabályok betartására korlátozódó vizsgálatára. **A közigazgatási ügyben eljáró bíróság** nincs kötve a közigazgatási határozatban megállapított tényálláshoz, és **a jogszerűség szempontjából felülbíráhatja – sőt, felül kell bírálnia – a közigazgatási szerv mérlegelését is.** Döntése során figyelemmel kell lennie az Alaptörvény 28. cikkére, vagyis azt kell feltételeznie, hogy a jogszabályok a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak²⁰. Mindezekre tekintettel a következőket kell megvizsgálni: a) alkotmányjogi értelemben **érdemi tárgykörre vonatkozik-e** a hatóság határozata, b) **hatékony jogvédelmet jelenthet-e** a jogorvoslat biztosítása, illetve - ha szükséges - c) azt kell megvizsgálni, **hogy az alapvető jog korlátozására alkotmányos indokkal került-e sor, és az arányosnak tekinthető-e.**

3.3.6 Az Alkotmánybíróság leszögezte továbbá, hogy a közigazgatási szervek tevékenységével kapcsolatosan **a jogállamiság elvéből fakadó követelmény a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelménye.** A társadalmi viszonyokba közhatalom birtokában beavatkozó közigazgatási szervek a jog által meghatározott szervezeti

¹⁹ Ld. 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24].

²⁰ Ld. 17/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [86]-[88].

keretek között, a jog által szabályozott eljárási rendben, az anyagi jog által megállapított keretek között hozzák meg döntéseiket²¹.

3.3.7 A közigazgatási jogalkalmazás során hozott határozatok tekintetében az eljárásjog intézményrendszerének a jogállamiságból fakadó mindkét követelmény, a közigazgatási határozatok törvényessége és a jogbiztonság követelménye érvényesülését egyaránt biztosítani kell. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság már többször nyomatékosította, hogy **a közigazgatás törvény alá rendeltségét jogállami követelménynek tekinti, amelyet a közigazgatási határozatok törvényességi ellenőrzése folytán a bíróságoknak kell biztosítaniuk**²².

3.3.8 Az eljárás során elkövetett jogsértés anyagi jogi vagy eljárásjogi lehet. **A bíróság vizsgálja e körben a megállapított tényállást, a bizonyítékok mérlegelését, a bizonyítékokat maga is mérlegelheti**, vizsgálja az alapvető eljárási szabályok betartását, illetve az anyagi jogértelmezés helyességét.

3.4 Az indokolt döntéshez való jog az Alkotmánybíróság gyakorlatában (Alaptörvény XXVIII. cikk)

3.4.1 Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog részének tekinti az indokolt bírói döntéshez való jogot is. Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e.

3.4.2 Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon²³.

3.4.3 Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat²⁴.

3.4.4 Az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a

²¹ Ld. 38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [72]

²² Ld. 24/2015. (VII. 7.) AB határozat, Indokolás [19], [20]; 30/2017. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [85].

²³ Ld. IV/3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, ABH 2012, 131., Indokolás (4) bekezdése.

²⁴ Ld. 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, ABK 2012, 504-505.; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, ABK 2012, 622-624, Indokolás (5) bek.

bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy **az eljáró bíróság a döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adnia**. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket²⁵.

3.5 Az Alkotmánybíróság fent hivatkozott gyakorlatában kikristályosított elvek alkalmazása a jelen ügyre

- 3.5.1** A Kúria határozata – minimálisan az Indítványozóra kiszabott bírság körében – alaptörvény-ellenes, ugyanis **érdemben nem vizsgálta felül** a jogerős ítéletet és ezáltal a bírságot kiszabó közigazgatási határozatot sem.
- 3.5.2** A Kúria ítélete továbbá az **alkotmányos indokolási kötelezettségnek sem tett eleget**, ugyanis bár formálisan tartalmaz indokolást, de az – amint az a következőkben részletesen bemutatásra kerül – csak alapelvek rögzítésére szorítkozik, anélkül, hogy az ügy érdemére vonatkozóan konkrét érveket fejtene ki.
- 3.5.3** A Kúria nem vizsgálta felül érdemben az elsőfokú ítélet bírság kiszabásáról szóló rendelkezéseit. A Kúria ítéletében kifejtett jogi álláspontja ugyanis az volt, hogy mivel mérlegelési jogkörben hozott döntésről van szó, ezért a felülvizsgálatot végző bíróságnak elegendő arról meggyőződnie, hogy „a hatóság az egyedi ügy sajátosságait megfelelően, logikusan, a súlyukhoz igazodóan értékeli, indokolásában számot ad a mérlegelés folyamatáról”²⁶. A Kúria továbbá leszögezte, hogy „[i]ratellenes, okszerűtlen vagy logikátlan mérlegelés hiányában felülmérlegelésnek nincs helye”²⁷. A mérlegelési jogkörben hozott döntés sajátosságából fakad, hogy az egyébként jogszerű határozat nem lesz pusztán attól jogsértő, hogy lehetne – a figyelembe vett szempontok eltérő értékelésével, súlyozásával – egy másik ugyancsak jogszerű döntést hozni.”²⁸
- 3.5.4** Amint az a fentiekből egyértelműen látható, a Kúria nem vett tudomást az ügy alapjogi aspektusáról – azaz a jogorvoslathoz való joggal és az

²⁵ Ld. összefoglalóan 7/2013. (III. 1). AB határozat.

²⁶ Ld. Kúria ítélete, 48. pont

²⁷ Ld. Kúria ítélete, 50. pont

²⁸ Ld. Kúria ítélete, 51. pont

indokolt bírói döntéshez való joggal kapcsolatos, a fentiekben részletesen hivatkozott alkotmánybíróági esetjogról.

- 3.5.5 Az Alkotmánybíróóság által kikristályosított, fent bemutatott joggyakorlat ugyanis – ellentétben a Kúria által a jelen ügyben megvalósított gyakorlatával – elvárja, hogy a közigazgatási határozatokat a bíróságok a maguk teljességben, mind eljárásjogi, mind anyagi jogi jogszerűség szempontjából felülbírálják és erről ítéletükben megfelelően, a címzettek számára nyomot követhetően számot adjanak. A bíróságok még a közigazgatási hatóság által megállapított tényálláshoz sincsenek kötve, felülbírálati joguk, amely egyben kötelezettség, teljes körű.
- 3.5.6 A felülvizsgálat kiterjed a méltányossági és mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozatokra is. Ebben a körben nem elegendő annak rögzítése, hogy az eljáró hatóság a mérlegelés szempontjairól megfelelő mélységig számot adott. Ez ugyanis csak a formális jogszerűség követelményét elégíti ki – de azt nem, hogy anyagi jogilag is helyes-e az ítélet.
- 3.5.7 Ennek oka, hogy a mérlegelés helyesen feltárt szempontjait aztán ténylegesen helyesen is kell alkalmaznia a hatóságnak. A Kúria természetesen helyezkedhet arra az álláspontra, hogy a közigazgatási hatóságok és az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a mérlegelés szabályait, de ki kell fejtenie, hogy ezt miért gondolja így. Amennyiben csak egy biankó csekket állít ki a felülvizsgált határozatot hozó hatóságnak és az elsőfokú bíróságnak azzal, hogy érdemben nem vizsgálja a döntésüket, **azzal valójában a jogorvoslathoz való jogot üresíti ki** – hiszen az Indítványozó jogait sértő határozat ellen valójában – annak formális megléte ellenére nem kereshet jogorvoslatot.
- 3.5.8 A Kúria támadott ítéletében követett gyakorlat **sérti az indokolt bírói döntéshez való jogot is**. A Kúria azzal ugyanis, hogy az alsóbb fokú bíróság és hatóság mérlegelési tevékenységét úgy hagyta jóvá, hogy azt érdemben nem vizsgálta, csak megállapította, hogy a mérlegelés szempontjairól az említett szervek számot adtak, valójában érdemben nem indokolta meg, hogy miért is tartja helyesnek a felülvizsgált döntést.
- 3.5.9 Pontosabban, ha közelebbről megvizsgáljuk, az ki sem derül direkt módon, hogy a Kúria egyetért-e a határozattal (csupán indirekt módon erre lehet következtetni abból a tényből, hogy a Kúria az elsőfokú ítéletet és a GVH határozatát hatályában fenntartotta). A Kúria ugyanis arra – miként az a fentiekben bemutatásra került: téves – álláspontra helyezkedett, hogy a kiszabott bírság mértékét nem vizsgálhatja felül a formális megfelelésen kívül. A megfelelésnek ezért indokát sem adta.
- 3.5.10 A Kúria ezen szakmai álláspontja az indokolási kötelezettség körében tipushibának tekinthető. Egy fellebbviteli bíróság természetesen oszthatja – akár mindenben – a felülvizsgált bírói ítélet és közigazgatási határozat jogi álláspontját. Ugyanakkor nem szorítkozhat ennek pusztá deklarálására. Ennek alkotmányos oka az, hogy még egy fellebbezés / felülvizsgálati kérelem teljes alaptalannak nyilvánítása esetén is a tisztességes eljáráshoz való jogból fakad az, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy fellebbezését

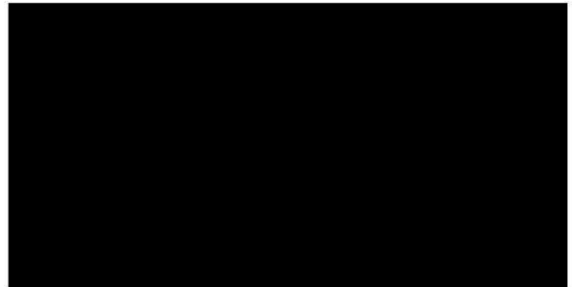
/ felülvizsgálati kérelmét az arra jogosult fórum érdemben megvizsgálja. Az indokolási kötelezettség ennek a jogosultságnak az alkotmányos garanciája. Jelen ügyben az Indítványozó nem tudja megállapítani, hogy részletesen kifejtett jogi érveit figyelembe vették-e vagy sem, a Kúria döntése erről ugyanis nem szól.

4 Kérelem

- 4.1** Összegezve a fenti indokokat, megállapítható, hogy a Kúria ítélete sérti az Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogának részét képező indokolt döntéshez való jogot, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogot.
- 4.2** A fentieknek megfelelően kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a jelen Alkotmányjogi Panaszban részletesen kifejtettek alapján a Kúria Kf.VI.37.650/2018/5 számon hozott ítéletét, mint alaptörvény-ellenes bírói döntést semmisítse meg.

Kelt: 2019. május 22.

Tisztelettel,

Mellékletek:

- (1) Melléklet-1.: Cégvivonat [REDACTED]
[REDACTED]
- (2) Melléklet-2.: Kúria ítélete
- (3) Melléklet-3.: Gazdasági Versenyhivatal határozata
- (4) Melléklet-4.: Kereset
- (5) Melléklet-5.: Fővárosi Törvényszék ítélete
- (6) Melléklet-6.: Fellebbezés